SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026-2029

(skrajne daty)

Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Anatomia**
Kod przedmiotu*	A
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Anatomii Prawidłowej i Klinicznej
Kierunek studiów	Ratownictwo Medyczne
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok I semestr 1 i 2
Rodzaj przedmiotu	Nauki podstawowe
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Mateusz Marć
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Mateusz Marć lek med Jakub Żelazo

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
1	30			30					2
2				30					2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- **X** zajęcia w formie tradycyjnej
- ❑ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (**egzamin,** zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Biologia – znajomość zagadnień związanych z budową i funkcją ciała ludzkiego (zakres szkoły średniej, profil podstawowy)

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Celem kształcenia w zakresie anatomii jest poznanie wiedzy z zakresu ogólnej budowy organizmu ludzkiego, szczegółowej budowy komórek, tkanek, narządów i układów organizmu człowieka.
C2	Przygotowanie studenta w zakresie umiejętności właściwego posługiwania się określeniami anatomicznymi w opisie stanu pacjenta, rozpoznawania w organizmie człowieka poszczególnych narządów oraz określania prawidłowości anatomicznych u człowieka.
C3	Kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności z zakresu anatomii oraz zastosowanie poznanej wiedzy w praktyce zawodowej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych [1]
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
EK_01	mianownictwo anatomiczne;	A.W1.
EK_02	budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym;	A.W2.
EK_03	anatomiczne podstawy badania przedmiotowego;	A.W3.
EK_04	podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne;	A.W4.
EK_05	budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia działania enzymów trawiennych oraz skutki tych zaburzeń	A.W13.
EK_06	składniki krwi, preparaty krwi i preparaty krwiozastępcze oraz produkty krwiopochodne	A.W15.
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
EK_07	lokalizować poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie;	A.U1.

[1] W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_08	wykazywać różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka;	A.U2.
EK_09	oceniać czynności narządów i układów organizmu człowieka	A.U3

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Budowa komórek i tkanek. Cytologia komórki
Organizm człowieka jako całość, osie i płaszczyzny ciała ludzkiego
Budowa kości. Kości czaski, kręgosłupa, klatki piersiowej, miednicy i kończyn. Budowa stawów, rodzaje. Układ więzadłowy.
Mięśnie. Budowa, podział
Anatomia układu krążenia. Serce, układ naczyniowy krążenie duże i małe (tętnice, żyły)
Anatomia układu oddechowego. Górne i dolne drogi oddechowe (jama nosowa, gardło, krtań, tchawica, oskrzela, płuca, opłucna)
Anatomia układu nerwowego (centralny i obwodowy, autonomiczny)
Anatomia układu pokarmowego. Gruczoły trawienne. Otrzewna.
Układ dokrewny
Anatomia układu moczowego
Anatomia układu płciowego
Narządy zmysłów

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Układ krążenia. Budowa serca. Krążenie duże, małe i płodowe
Układ naczyniowy (układ żył i tętnic, żyły krążenia systemowego i wrotnego, krążenie płodowe) Układ chłonny (naczynia i węzły chłonne, śledziona)
Układ krwiotwórczy. Krew. Układ czerwono i biało krwinkowy. Mechanizmy obronne krwi.
Układ moczowy (nerki, moczowody, pęcherz moczowy, cewka moczowa)
Układ płciowy (męski – jadro, najądrze, nasieniowód, pęcherzyki nasienne, gruczoły cewki moczowej, narządy płciowe męskie zewnętrzne; żeński – jajnik, jajowód, macica, pochwa, narządy płciowe żeńskie zewnętrzne
Budowa i podział układu nerwowego, autonomiczny układ nerwowy (współczulny i przywspółczulny, zwoje i sploty autonomiczne)
Ośrodkowy układ nerwowy (kresomózgowie, międzymózgowie, śródmózgowie, most, móżdżek, rdzeń przedłużony, rdzeń kręgowy, układ komorowy, opony mózgowo-rdzeniowe, płyn mózgowo-rdzeniowy, ośrodki i drogi nerwowe)
Obwodowy układ nerwowy (nerwy rdzeniowe, nerwy czaszkowe)
Układ narządów zmysłu. Narządy czucia, smaku i powonienia
Budowa skóry
Układ wewnątrzwydzielniczy
Elementy anatomii topograficznej

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość
Ćwiczenia: prezentacja/prelekcja na zadany temat, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_ 01 -09	Ocena aktywności studenta podczas zajęć Kolokwium, zaliczenie semestralne, egzamin	PRACA W GRUPIE – ĆWICZENIA, WYKŁAD, DYSKUSJA

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Sposób zaliczenia:

- zaliczenie semestralne w I semestrze
- pozytywna ocena z egzaminu końcowego I rok, II semestr

Formy zaliczenia:
Ocenianie ciągłe, praca semestralna, ocena końcowa na podstawie ocen cząstkowych, zaliczenie semestralne w I semestrze, egzamin w formie pisemnej – test jednokrotnego wyboru

Ocena wiedzy:
5,0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 91-100%
4,5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 81-90%
4,0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 71-80%
3,5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 61-70%
3.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 60%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	90
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	4
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	26

(przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	
SUMA GODZIN	120
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

J. Domaradzki, P. Gawłowski, A. Zaleski. Anatomia człowieka dla ratowników medycznych. Edra Urban & Partner 2024

Michajlik A., Ramotowski W.: Anatomia i fizjologia człowieka. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013.

Waugh A., Grant A.: Anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby, Ross&Wilson, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2012

Literatura uzupełniająca:

Anatomia człowieka : repetytorium na podstawie Anatomii człowieka A. Bochenka, M. Reichera / przygotowali uzupełniając i redagując Ryszard Aleksandrowicz, Bogdan Ciszek, Krzysztof Krasuski. - Wyd. 1, 1 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.

Anatomia czynnościowa : podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, fizjoterapii, ratownictwa medycznego, analityki medycznej i dietetyki / red. nauk. Ryszard Maciejewski, Kamil Torres ; [aut. Bogdan Ciszek i in.]. - Lublin : "Czelej", cop. 2007.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej